

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК № 3

Л.О.
(підпис)

Л.О. Філіпковська
(ініціали та прізвище)

« 30 » серпня 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Прийняття управлінських рішень

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування», 28 «Публічне управління та адміністрування»

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування»

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Менеджмент», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Управління проектами», «Менеджмент організацій і адміністрування»

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2019 рік

Робоча програма Прийняття управлінських рішень
(назва дисципліни)

для студентів за спеціальністю: 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування»

освітніми програмами: «Менеджмент», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Управління проектами», «Менеджмент організацій і адміністрування»

«27_» __серпня__ 2019 р., – 10 с.

Розробник: Романенков Ю.О., професор, д.т.н., професор
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри менеджменту
(назва кафедри)

Протокол № 1 від « 30 » __серпня__ 2019 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

А.В. Доронін
(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів денна форма навчання – 4,5	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> 28 «Публічне управління та адміністрування» (шифр та найменування) Спеціальність <u>073 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»</u> , <u>073 «Управління проектами»</u> , 281 «Менеджмент організацій і адміністрування» (код та найменування) Освітня програма <u>«Менеджмент»</u> , <u>«Логістика»</u> , <u>«Управління проектами»</u> , <u>«Менеджмент організацій і адміністрування»</u> (найменування) Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Нормативна
Кількість модулів – 2		Навчальний рік
Кількість змістових модулів – 2		2019 / 2020
Індивідуальне завдання РГР на тему «Визначення оптимальних стратегій».		Семестр
Загальна кількість годин – денна форма навчання – $64^1/135 = 0,47$		6-й
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:		Лекції¹⁾
аудиторних – 4		32 годин
самостійної роботи студента – 4,43		Практичні, семінарські¹⁾
		32 годин
		Лабораторні¹⁾
		0 годин
		Самостійна робота
		71 годин
		Вид контролю
		модульний контроль, іспит

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
для денної форми навчання – $64 / 71 = 0,9$

¹⁾ Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – Основною метою викладання курсу «Прийняття управлінських рішень» є формування у майбутніх фахівців системних знань і розуміння концептуальних основ прийняття управлінських рішень, теорії й практики розвитку цього напрямку та набуття навичок самостійної роботи щодо засвоєння навчального матеріалу стосовно сучасних методів управління матеріальними та іншими потоками в сучасних умовах.

Завдання - Основними завданнями, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, є набуття студентами теоретичних знань з питань концепції, стратегії й тактики прийняття управлінських рішень та принципів і закономірностей створення і руху матеріальних потоків.

У результаті вивчення дисципліни «Прийняття управлінських рішень» студент повинен **знати:**

- історію та перспективи розвитку теорії прийняття рішень;
- основні поняття і термінологію теорії прийняття рішень;
- сутність терміну „управлінське рішення”;
- класифікацію управлінських рішень;
- основні теорії прийняття рішень;
- закони, принципи, які впливають на розробку прийняття рішень;
- види та типи практичних задач, що вирішуються за допомогою методів теорії прийняття рішень;
- особливості практичного використання сучасних методів та моделей прийняття рішень;
- особливості використання експертних оцінок при розв’язанні практичних задач;
- можливості застосування методів теорії ігор при прийнятті рішень;

вміти:

- оцінювати економічну ефективність та наслідки здійснення управлінських рішень;
- застосувати інформаційно-аналітичне забезпечення процесу прийняття рішення;
- використовувати основні етапи розробки управлінських рішень;
- формалізувати практичні задачі відповідно до методів теорії прийняття рішень;
- формулювати варіанти вибору (альтернатив) для забезпечення прийняття ефективного та адекватного рішення;
- формувати систему критеріїв досліджуваної ситуації відповідно до мети і завдань дослідження;
- знаходити оптимальне рішення або множини ефективних рішень за допомогою методів теорії прийняття рішень;

мати уявлення:

- про перспективи розвитку концепцій прийняття управлінських рішень та управління.

Міждисциплінарні зв’язки:

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
Логістика Основи менеджменту	Логістичний менеджмент Управління проектами

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Концептуальні основи прийняття управлінських рішень

Тема 1. Основні поняття і визначення теорії прийняття рішень.

Процес і мета управління. Інформаційний обмін і управлінське рішення. Класифікація управлінських рішень.

Тема 2. ОПР як керуючий елемент.

ОПР як керуючий елемент. Відмінні риси управлінських рішень. Вимоги, що пред’являються до управлінського рішення. Основні фактори, що впливають на процес прийняття рішення.

Тема 3. Прогнозування в процесі прийняття рішень.

Мета і завдання прогнозування. Фундаментальний і технічний аналіз. Основні поняття теорії Ч. Доу. Статистичні методи прогнозування.

Тема 4. Засоби прогнозування MS Excel.

Засоби прогнозування MS Excel. Метод експоненціального згладжування в MS Excel.

Тема 5. Прийняття рішень в умовах повної невизначеності і ризику.

Метод платіжної матриці. Основні критерії в умовах повної невизначеності. Прийняття рішень в умовах ризику.

Тема 6. Критерії прийняття рішень.

Критерії прийняття рішень. Поле корисності рішень. Функції переваги при прийнятті рішення. Класичні критерії прийняття рішень. Похідні критерії прийняття рішень.

Тема 7. Теорія ігор.

Основні поняття теорії ігор. Рішення матричної гри в чистих стратегіях. Рішення матричної гри в змішаних стратегіях. Мажорювання стратегій.

Модульний контроль.

Змістовий модуль 2. Соціально-психологічна складова процесу прийняття управлінських рішень.

Тема 8. Види рішень.

Види рішень. Процес прийняття стандартного рішення. Процес прийняття бінарного рішення. Процес прийняття багатоваріантного рішення. Процес прийняття інноваційного рішення.

Тема 9. Експертні методи прийняття рішень.

Основні поняття експертного аналізу. Обґрунтування об'єктивності результатів експертної оцінки. Найбільш відомі експертні методи. Методика проведення індивідуальної разової експертної оцінки. Постановка експертного опитування. Об'єкти експертизи. Формулювання питання. Шкали. Методи якісного та кількісного оцінювання. Вибір методу оцінювання. Анкета. Основні стадії експертного опитування.

Тема 10. Психологічний аспект у процесі прийняття управлінських рішень.

Психологічний аспект у процесі прийняття управлінських рішень. Категорії рішень. Етапи раціонального рішення.

Тема 11. Відповідальність і реалізація управлінських рішень.

Види відповідальності при прийнятті та реалізації управлінських рішень. Юридична відповідальність. Адміністративна відповідальність. Ефективність реалізації управлінських рішень.

Тема 12. Закони, що керують людиною в процесі прийняття рішень.

Закон єдності біологічного і соціального в людині. Закон вольової детермінації поведінки. Закон резонансного збудження систем. Закон єдності соціального і несвідомого. Закон послідовності розвитку. Закон зростання ентропії. Закон відносності поведінки. Закон кумулятивного впливу зовнішніх впливів. Універсальний закон інерції. Закон відповідності вимогам середовища. Закон адаптації. Закон традицій і звичаїв. Закон впливу соціальних норм. Закон обмеженості нормативно-правового регулювання поведінки. Закон негативного впливу надмірної регламентації. Закон рефлекторного характеру діяльності. Закон економії сил. Закон егоїзму. Закон випереджаючого дії дійсності. Закон очікуваного корисного ефекту. Закон впливу емоцій.

Модульний контроль.

Модуль 2

Індивідуальне завдання – розрахунково-графічної роботи (РГР) на тему «Визначення оптимальних стратегій».

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. «Концептуальні основи прийняття управлінських рішень»					
Тема 1. Основні поняття і визначення теорії прийняття рішень.	8	2	2	-	4
Тема 2. ОПР як керуючий елемент.	8	2	2	-	4
Тема 3. Прогнозування в процесі прийняття рішень.	8	2	2	-	4
Тема 4. Засоби прогнозування MS Excel.	10	2	4	-	4
Тема 5. Прийняття рішень в умовах повної невизначеності і ризику.	10	2	4	-	4
Тема 6. Критерії прийняття рішень.	10	2	4	-	4
Тема 7. Теорія ігор.	12	4	4	-	4
Модульний контроль	4	2	-	-	2
Разом за змістовним модулем 1	70	18	22	-	30
Змістовий модуль 2. «Соціально-психологічна складова процесу прийняття управлінських рішень»					
Тема 8. Види рішень.	8	2	2	-	4
Тема 9. Експертні методи прийняття рішень.	19	4	2	-	13
Тема 10. Психологічний аспект у процесі прийняття управлінських рішень.	8	2	2	-	4
Тема 11. Відповідальність і реалізація управлінських рішень.	8	2	2	-	4
Тема 12. Закони, що керують людиною в процесі прийняття рішень.	8	2	2	-	4
Модульний контроль	4	2	-	-	2
Разом за змістовним модулем 2	55	14	10	-	31
Усього годин	125	32	32	-	61
Модуль 2					
Індивідуальне завдання	10	-	-	-	10
Контрольний захід –іспит	-	-	-	-	-
Усього годин	135	32	32	-	71

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Разом	

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття і визначення теорії прийняття рішень.	2
2	ОПР як керуючий елемент.	2
3	Прогнозування в процесі прийняття рішень.	2
4	Засоби прогнозування MS Excel.	4
5	Прийняття рішень в умовах повної невизначеності і ризику.	4
6	Критерії прийняття рішень.	4
7	Теорія ігор.	4
8	Види рішень.	2
9	Експертні методи прийняття рішень.	2
10	Психологічний аспект у процесі прийняття управлінських рішень.	2
11	Відповідальність і реалізація управлінських рішень.	2
12	Закони, що керують людиною в процесі прийняття рішень.	2
	Разом	32

7. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
	Разом	

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття і визначення теорії прийняття рішень.	4
2	ОПР як керуючий елемент.	4
3	Прогнозування в процесі прийняття рішень.	4
4	Засоби прогнозування MS Excel.	4
5	Прийняття рішень в умовах повної невизначеності і ризику.	4
6	Критерії прийняття рішень.	4
7	Теорія ігор.	4
8	Підготовка до змістовного модулю 1	2
9	Види рішень.	4
10	Експертні методи прийняття рішень.	13
11	Психологічний аспект у процесі прийняття управлінських рішень.	4
12	Відповідальність і реалізація управлінських рішень.	4
13	Закони, що керують людиною в процесі прийняття рішень.	4
14	Підготовка до змістовного модулю 2	2
15	Виконання індивідуального завдання (РР)	10
	Разом	71

9. Індивідуальні завдання

1 Виконання розрахунково-графічної роботи (РГР) на тему «Визначення оптимальних стратегій»

10. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.); наочні (ілюстрування, демонстрування) і практичні (практичні роботи, індивідуальне опитування, тестування).

11. Методи контролю

Поточний, проміжний та підсумковий (семестровий) контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у вигляді теоретичних опитувань й розв'язання практичних завдань.

Проміжний контроль проводиться у вигляді тестування за розділами курсу.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться в усно-письмовій формі за темами курсу й захисту індивідуального завдання (РГР).

Семестровий контроль – іспит.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	3 .. 5	3	9 .. 15
Модульний контроль	17 .. 30	1	17 .. 30
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	3 .. 5	3	9 .. 15
Модульний контроль	17 .. 30	1	17 .. 30
Виконання і захист РГР	8 .. 10	1	8 .. 10
Усього за семестр*			60...100

*Протягом семестру студент може заробити до 10 заохочувальних балів. Бали можна отримати за такими видами робіт:

- написання та захист реферату за темами дисципліни: 0 .. 5 балів,
- написання тез на науково-практичні конференції: 0 .. 10 балів.

При перевищенні максимуму балів (більше 100) студент отримуватиме 100 балів.

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту (наявність РГР). Під час складання семестрового заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

- історія та перспективи розвитку теорії прийняття рішень;
- основні поняття і термінологію теорії прийняття рішень;

- сутність терміну „управлінське рішення”;
- класифікацію управлінських рішень;
- закони, принципи, які впливають на розробку прийняття рішень;
- особливості практичного використання сучасних методів та моделей прийняття рішень;
- особливості використання експертних оцінок при розв’язанні практичних задач;
- можливості застосування методів теорії ігор при прийнятті рішень.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки:

- визначати види та типи практичних задач, що вирішуються за допомогою методів теорії прийняття рішень;
- оцінювати економічну ефективність та наслідки здійснення управлінських рішень;
- застосувати інформаційно-аналітичне забезпечення процесу прийняття рішення;
- використовувати основні етапи розробки управлінських рішень;
- формалізувати практичні задачі відповідно до методів теорії прийняття рішень;
- формулювати варіанти вибору (альтернатив) для забезпечення прийняття ефективного та адекватного рішення;
- формувати систему критеріїв досліджуваної ситуації відповідно до мети і завдань дослідження;
- знаходити оптимальне рішення або множини ефективних рішень за допомогою методів теорії прийняття рішень.

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка	Пояснення
90-100	A	За умови глибокого вивчення навчального матеріалу, що підтверджується вичерпними відповідями на питання і застосуванням отриманих знань на практиці: правильним, безпомилковим виконанням завдань на практичних заняттях й розрахункової роботи (РР) у встановлені навчальним графіком терміни
83-89	B	За умови твердого засвоєння навчального матеріалу, при відповідях на питання студент не допускає серйозних помилок, вміє застосовувати отримані знання на практиці (у завданнях на практичних заняттях), РР виконує правильно, без помилок
75-82	C	За умови твердого засвоєння навчального матеріалу, при відповідях на питання студент не допускає серйозних помилок, вміє застосовувати отримані знання на практиці (завдання на практичних заняттях й РР виконує з незначними помилками)
68-74	D	За умови засвоєння навчального матеріалу, студент не повністю і недостатньо точно відповідає на питання, але вміє застосовувати отримані знання на практиці (при виконанні завдань на практичних заняттях й у РР допускає менше 60% помилок)
60-67	E	За умови виконання мінімальних критеріїв знань та умінь, студент засвоїв основний програмний матеріал, припускає помилки при виконанні завдань на практичних заняттях, у РР, але має необхідні знання для їх усунення під керівництвом викладача
1-59	FX	За умови, що студент засвоїв не весь основний навчальний матеріал, допускає серйозні помилки при виконанні завдань на практичних заняттях й у РР, не має необхідних знань для їх усунення під керівництвом викладача

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
1 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Основи прийняття управлінських рішень /В.М. Вартамян, І.В. Чумаченко, В.А. Резчик, О.І. Лисенко. – Навч посібник. – Харків: Нац. аерокосмічний ун-т "Харк. авіац. ін-т", 2002.- 85 с.

2. Экономико-математическое обеспечение управленческих решений в менеджменте/ В.М. Вартамян, Д.В. Дмитришин, А.И. Лысенко, А.Г. Осиевский и др. – под. ред. В.М. Вартамяна. – Харьков: ХГЭУ, 2001. – 288 с.

14. Рекомендована література**Базова**

1. Колпаков В.М. Теория и практика принятия управленческих решений. – К.: 2000

2. Управленческие решения: учебник по специальности «Менеджмент организации» / Л.И. Лукичева, Д.Н. Егорычев; под ред. Ю.П. Анискина. – 3-е изд., стер. – М.: Издательство «Омега-Л», 2008. – 383 с.

3. Бажин И.И. Информационные системы менеджмента. – М.: ГУ-ВШЭ, 2000. – 688 с.

4. Василенко В.А. Теорія і практика розробки управлінських рішень: Навчальний посібник. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 420 с.

5. Рева О.М. Прийняття рішень на кожному кроці і... з посмішкою: посібник для допитливих. – Кіровоград: «Поліграфічні послуги», 2007. – 308 с.

6. Глущенко В.В., Глущенко И.И. Разработка управленческого решения. Прогнозирование-планирование. Теория проектирования экспериментов. - г. Железнодорожный. Моск. обл.: ТОО НПЦ, "Крылья" 1997. – 400 с.

7. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента/Перевод с английского – Москва: Дело, 1992. – 702 с.

8. Фатхутдинов Р.А. Разработка управленческого решения. Учебник для вузов. – 2-е изд., доп.-М.: ЗАО "Бизнес-школа" "Интел-Синтез", 1998-278 с.

Допоміжна

1. Литвак Б.Г. Управленческие решения.: Учебник. – М.: Наука, 1998. – 320 с.

2. Рапопорт Б.М. Оптимизация управленческих решений. – М.: ТЕИС, 2001, - 264 с.

3. В.М. Попов, С.И. Ляпунов, В.В. Филипов, Г.В. Медведев. Ситуационный анализ бизнеса и практика принятия решений. Учебное пособие для вузов. – М.: КноРус, 2001 – 384 с.

4. Карданская Н.А. Принятие управленческого решения: Учебник для вузов.- М.:ЮНИТИ: 1999.

15. Інформаційні ресурси

Сайт кафедри <http://faculty6.khai.edu/ru/site/kafedra-menedzhmenta.html>